

REVISTA ORĂȘTIEI

Apare în fiecare Sâmbătă

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/3 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nerancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Numai... „noroc“!

Cele ce li s'au întâmplat Ungurilor în timpul cel din urmă, ar putea duce pe unii ori pe alții dinte oameni ce nu mult timp au să gândească asupra *tainelor* cutărei și cutărei întâmplări, în ispita de a crede, ca li s'a dat doară Ungurilor cuțitul și pânea în mână, și și biciul, ca ei să pocnească, ei să mâne, ei să «impartă» în țara asta, cum lor le place, — nouă ne-ar rămânea cel mult să punem pușca la picior și, plecându-ne, să intrăm așezați în mormântul ce ni deschide, că mai bine ne va fi...

Am fi însă și slabi de ingeri și mărginiți de tot, noi Românii, dacă așa am gândi, fle și numai o clipă macar!

Impăratul Germaniei i-a proslăvit pe Unguri, cât înșiși Nemților celor mândri de neamul lor mare, li-a roșit obrazul că Domnitorul unei națiuni așa puternice, să pogoară la lingușiri așa din caleafară la adresa unei nații de 6—7 milioane.

Ear' săptămâna asta M. S. Impăratul nostru le-a făcut și El o cinste înaltă: a lăsat ca pe cheltuială Lui proprie, să se ridice în Budapesta vre-o 10 statue (chipuri cioplite) de ale bărbatilor cari în istoria poporului maghiar s'au arătat mari, fie în răsboaie, fie în știință ori în arte. Asta a căzut ca un nou coș de flori aruncat din înălțimea tronului peste capetele poporului maghiar. Și Ungurii sunt de nou beți de fericire! Ai crede că ei sunt vișelul de aur căruia au ajuns să se închine toți cei din jurul lor...

Și totuși nu e tocmai așa de aurit soarele pentru ei, precum pare la întâia vedere. Privind la spatele acestor întâmplări, vezi îndată cum stau pitite *îndemnurile*, sau mai drept spus *sila*, care face și pe unul și pe altul să îi ridice puțin pe Unguri, să-i îndemne să se ție bine în picioare, ca să poată

slugi ca *proptă*, dar' numai ca *proptă*, gardurilor ori zidurilor mari de a căror adăpost au lipsă cei ce-i măgulesc, ziduri în jurul cărora bat însă vânturi dușmane grele, și contra cărora e binevenită câte-o proptă, câte-un pocump, fie chiar și — nația maghiară... Și-apoi când vrei să te slugărești de cineva, îl plătești bucuros cu *vorbe* bune, mai ales știind că el, în schimb, o să-ți le plătească cu *slujbe* bune și *scumpe*!

Da! Pe Impăratul nemțesc, ori-cât s'ar crede de tare, l'au cam luat răcorile de alianță dintre Franța și Rusia; își simte amândouă coastele cam la strimtoare... Ear' între astfel de împregiurări are lipsă de spriginul statelor cu care al său stat e aliat (întovărășit). În lăuntrul unuia din aceste state însă, se află și Ungaria. Despre Unguri e apoi știut, că au pe Nemți la inimă așa de dragi că... le-ar scoate ochii de «dragi», pe când pentru *Francezi*, de pildă, să însuflețesc și Ungurii din toată inima, ca și cum și ei ar fi de aceeași gintă, de același sânge cu dinșii! Să fii acum întovărășit (aliat) cu o astfel de nație, care pe tine te are în stomach ca pe un ariciu, ear' pe dușmanul tău de moarte îl poartă în inimă, — e la toată întâmplarea cam prost lucru, și puțin dătător de liniște. Cine imi stă mie bun, să va întreba Neamțul, că într'o zi de primejdie, «aliatul» meu nu mă va închina când mi-a fi lumea mai dragă?! Trebuie făcut dară ceva, doar' îi scoatem ariciul din stomach și i-l băgăm la — inimă. Haid' dară la el acasă, să-l plătim cu... vorbe dulci. Fudul cum e, ca un Țigan, să-i spunem numai laude ce nici el să nu le creadă decum noi, și să vezi c'a fi bine.

Și bine a fost. Ungurii sunt beți ca peștii de măsluc, ura lor față de „*Hunczud Nemet*” s'a stămpărat de-odată, și vor face bucuros slujba de proptă, ce li-să cere!

M. S. Impăratul nostru încă are zile grele în Austria Sa. Acolo e o ceartă, nu ceartă, ci *luptă*, între popoare, cât nu e peste puțină ca această luptă, azi partametară, să ducă, ca mâne, la o zguduire feroasă a țerii, la o învălire a ei în flacări chiar, flacări din cari să iasă mai bine limpezit aurul din zgură! În ajun de astfel de întâmplări e bine să-ți asiguri ici, ori colo, un adăpost, un scaun de ședere... Și fiindcă «incoace de Laita, e mai «pace» în țară, le face Ungurilor oare-cari hatiruri, cari pot fi bune cândva le ceva...

Atât.

Judecând dar' rece, va întrevedea ori-ce om cu minte, că ceea-ce li-să face azi Ungurilor, să face fiind-că împregiurările sunt de așa, că... e lipsă și de ei. Nu dar' din *dragoste* adevărată pentru ei le fac, cei-ce le fac, azi zile dulci, ci așa *cerând anumite socoteli reci*, matematice, din politica mare.

Dar' însuși faptul că au unii și alții lipsă de ei, arată că Ungurii azi au, e drept, — *noroc*. Mai mult noroc ca minte.

Cine nu știe însă și aceea, că *norocul azi e la mine, mâne la tine*? Și tot cel-ce numai pe «noroc» să razimă, pe umbre să razimă!

Era o vreme când «norocul» Ungurilor era prost de tot, părea că-i curat Sécuii! Nainte de 1877 Bismark, tot Neamț, iscodise vorba că: „*Maghiarii sânt pionirii culturii în Orient!*” și să visa de o înriurire a lor până la Marea-Neagră... așa dar' își întindea, mē rog «norocul» lor aripile dela Tisa până la Marea-Neagră!.. Treceau peste trupul poporului român ca și cum nici n'ar fi deloc-deloc! Da' veni anul 1877 și scoase la iveală că sub aripa subțirică a norocului unguresc, trăește doar' un popor, *mic* la arătare, dar care în răsboaie cumpănește *cât unul de zeci de ori mai mare!*.. Și deteră «diplomații» într'o

parte aripa subțirică a norocului unguresc, și-și încrețiră spâncenele și să uitară bine, și văzură că rea vedenie era aceea cu aripa ungurescă până la Marea-Neagră, și-și schimbara iute părerea! Și multă vreme e de atunci, și «norocul» unguresc nu și-a mai întins întâcolu aripa, că a crescut cel românesc și s'a întărit ca un brad frumos, și povestea despre „*Ungurii pionirii ai culturii în Orient*” s'a uitat de tot! Căci să vezu, că cel-ce vrea să fie stăpân pe Răsăritul Europei, la Marea-Neagră și gurile Dunării, pe *Români* numai, poate să se razime! Și multă vreme au rămas Ungurii întunecați. Acum ear' li să ivește nițel «noroc». Dar' ca toate «norocurile», trecător e și acesta, și tocmai noi, *popoarele nemaghiare* din Ungaria, avem chemarea a dovedi lumii celei cu socoteli la masa verde, ca și de astă-dată *rele* socoteli face legându-și norocul de norocul *Ungurilor singuri*, când e vorba de țara asta!

Ungaria, scrie însăși o foaie maghiară, numai într'atăta e prețioasă ca *aliată*, ca razim, unui ori altui stat, întrucât acela nădăjduiește că aici *în lăuntru* ea stă bine, că e sigură de *pacea și liniștea* sa de acasă, cum e sigură o țară națională ca de pildă Franța, România, Italia, etc. *De 'ndată ce noi vom dovedi de nou și de nou celor ce îi caută alianța, că această vredniță deșartă le este*, pentru-că Ungurii, în urma nedreptății noastre a atator popoare nemaghiare, *nu au pace nici aici acasă, — prețul lor să reducă foarte curând earăși la nimica*, norocul lor își ia iar zborul spre hăul întunerecului!

Nu cadă dar' nimeni dintre frații nostri români în ispita desnădejduirii!

Cu vorbe frumoase sunt îmbătați azi Ungurii, dar' pe temeieri de nisip își zidesc palatele nădejduilor lor, cei-ce prea așteaptă mult dela dinșii!

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Trec luni...

Trec luni și nu mai știu nimic
De-al lumii mers,
Și luni trec până mai injheb
Azi câte-un vers.

Un semn, că încă n'am murit,
Și-ncetinel
Disgustul sufletului meu
Îl vârs în el.

Când li-ți ceti, se ocărți
Răsbunător
In gândul vost senin și drept
Pe-un trădător! —

Ce crud a trebuit să-mi fi
Tu înșelat,
O, sufletel așa de mult
Azi resignat!..

Elena din Ardeal,

Ursitorile.

Au fost odată doi frați, unul din ei era bogat — bogat, de nu mai știa ce să facă cu atîta avere și belșug ce-i dăduse Dumnezeu, ear' cel-alalt gol ca smiceaua, n'avea să ardă tăciuni în vatră de sărac ce era.

Intr'o zi fratele cel scăpatat văzând că el muncește ca un cal de dimineață până seara, și la urma urmei tot el era care nu putea agonisi nimic după urma lucrului, și vedea de-a binele, că frate-său sta numai în chefuri și petreceri; cât li ziulica de mare prietini din casă de la el nu'l mai slăbeau, și slavă Domnului, lui încă'i se găsea câte ceva ba bine și încă mult, — bietu om, ce să plănui, ce să chibzui, își luă săcurea pe umăr și plecă în lume, să-și caute norocul. Merse el

prin câmpi
prin pustii
zi de vară
până'n seară

până când dete Dumnezeu de întâlni în cale'i un biet de om, galben, sfrijit, prăpădit de vai de mama lui, dar' nu'i stăteau picioarele la un loc de vrednic ce era. Umbla ca o sfârlează, de colo până colo, ba pe la herghelii cu cai, ba la cirezi cu vaci cu boi, la turme cu oi: drept să spui nu te mai săturai privind cu ochii la așa bogăție ce era acolo.

— Vreme bună, om al lui Dumnezeu, zise bietul creștin minunat de atîta sumedenie de vite.

— Mulțumim dumatile. Dar' ce vint a bătut de te-a adus tocmai pe aicea?

— Eacă și pe mine păcatele părinților cele multe; am plecat și eu de-a rasna în lume să dau peste noroc se'l omor, că de mine nu-și mai aduce aminte. Eu ved că unii stau și le vin toate pe de-a gata, pe când eu muncesc de mē trec o mie de nădușeli și nu mē folosesc cu nimic. Da ale cui sânt atâtea mulțime de vite, ori ale dumatile? Intreabă el mirat.

— Nu, sânt ale lui frate-tău.

— Cum, apoi el de unde și până unde cu turmele pe aicea?

— Bine, eu sânt norocul lui.

— Apoi dacă e așa, poți să știi și al meu pe unde s'o afla rătăcit?

— Eu îl știu, dar' să nu-i faci vre-un rău, că el nu strică nimic; dacă ai fi fost așa ursit să pați, pe semne te-ai născut în un ceas rău. Și nu'i spuse drumu până când nu să jură că nu'i va face nimic norocului lui.

El își luă ziua bună și porni după spusa norocului frate-său. Merse

cale lungă
abia s'ajungă,

până când întâlni o namilă de om cât toate zilele care, cum dormea așa dormea, întins la umbra unui copac, pe semne că se amețise de atîta somn, că-i sbârâneau muștele pe la gură și el sforăea dus, par-că nu s'ar fi odichnit de când măsă l'a fucut.

Cum îl văzu îi și dete în gând că asta trebuia să-i fie norocul, că prea odichnit arăta a fi. Îl mișcă nițel ca se'l deștedte, dar' ce să mai slmță atîta dihai de om; dacă văzu și văzu, începu să l' sglție coala românește, dar' el se întorsese pe partea cealaltă de să așeză mai bine. În sfârșit eu chiu cu vai dete Dumnezeu de se sculă.

— Măi creștine, uite am venit să te rog și eu să-ți mai aduci aminte de mine, ved că prea m'ai oropsit de tot. Norocul lui frate-meu muncește de dimineață până seara, așa vrea și eu să-mi slujești mie barem pe sfert cât el.

— Dar' ieu ce stric dacă ai fost ursit așa, du-te și tu de te plânge la ursitori.

— Încătrău să apuc ca să dau de ele?

— Uite: drumu asta ține'l până la capăt, când dai de o curte mare cu niște case în fund; înlăuntru sânt trei femei, ce or face ele, fă și tu, dar' fără să vorbești, fără să zici ceva.

Îi dete rămas bun și plecă mai departe.

Vor fi treziți și uni și alții din visurile lor cele asemenea lucitoarelor beșici de săpun.

Ce zio alții?

Părerile oamenilor neatârători conglăsuiesc în ce privește purtarea Impăratului german față de Unguri, și anume în înțelesul ce-l arătarăm în articolul de mai sus. Unele foi cu trecere, dar' neatârătoare de nici un guvern, se pun și cumpănesc chiar și prețul «alianței» noastre cu Germania, și o spun verde, că mai mare lipsă are Germania de pretinția împărăției noastre, ca noi de a ei, și asta e cheia înțelegerii de ce ne prețuește așa de mult «pretinția»...

Foile săsești dela noi, cea din Bistrița și din Brașov, a Sașilor naționali (verzi), îl criticează cum se cade pe Impăratul nemțesc pentru vorbirea și purtarea dela Pesta, în care și-a uitat de toți și de toate, și de frați și de nepoți, și numai Unguri vede!

Foile cche din Bohemia, arată că Impăratul și în scurta vorbire ce-a ținut, a făcut atâtea greșeli istorice, că nu prea poate fi mândru de ele! A scos de pildă, pe Zrinyi la iveala ca model de Maghiar, la auzul numelui căruia «bate mai tare ori-ce inimă de German tinăr» — și Zrinyi a fost... Croa!; a laudat pe Unguri ca apărători ai Crucii contra păgânilor, pe când se știe că ei luptau și ei contra Austriei alături cu păgânii, și că Austria apăra crucea, etc. etc.

Foile din România înțeleg și ele lucrul tot așa de corect. «Drapelul», de pildă, una din cele mai serioase foi bucureștene, îi ia în bătaie de joc pe Unguri pentru fudulia copilărească ce i-a cuprins!

«Insufletirea la care se dedau ungurii din privilegiul vizitei împăratului Wilhem la Budapesta are o parte de... ridicol! — zice «Drap.»

«Impăratul s'a îmbrăcat în uniformă de honved, și-a sfârșit vorbirea pe ungurește cu «Ēljen a király», a făcut apologia cavalerismului maghiar, — și bieții Unguri au luat lucrurile în serios și, închipindu-și că Wilhem, dacă n'ar fi Impărat al Germaniei, ar primi să fie fișpan maghiar, și-au deschis punga și au cheltuit pe iluminat și pe pavozări cât nu era nevoe!

«Dacă ar fi avut ceva mai puțină naivitate ar fi priceput că Impăratul Wilhem caută din îndemnuri politice să întreție legături de pretinție cu toată lumea, chiar cu Francezii, dar' mai ales cu statele triplei alianțe; ar fi priceput că nu pune în fond mai multă însemnătate pe uniformă de honved, ca pe cea de marinar rus, pe care a îmbrăcat-o când a vizitat Petersburgul; ar fi priceput că va uita pe «Ēljen a király» cu aceeași ușorință, ca pe «Boje țara brani», (Doamne apăra pe Țarul) îndată ce se va întoarce la Berlin.

Merse cât merse până când dete Domnu de ajuns și acolo unde erau niște hududoae de case în fundu curței; întră înăuntru și întâlnește trei femei jerpelite de vai de mama lor, și cari cum munceau așa munceau, pe capete, una mai decât alta, dar' toate fără spor. Se puse și el la lucru, când la prânz ce se mânânce? o cojiță de pâine și aia uscată, o muiară în apă și o mâncară toți patru.

De după prânz casa ca prin farmec se mai schimbă, era mai bună și femeile mai înfolite și nu munceau așa mult; la masă li se mai găsiu ce-va bucate cum și noaptea în fine, ele se culcară, se culcă și el, dar' tot gândindu-se la minunția asta.

Pe la miezul nopți, aude o huruitură de se sglăcina și temelile cerului și pe scară niște pași repezi. Lui îi se făcu inima purece, de frică.

— Cine-i? întrebă una din femei.

— Eu sunt Vestea, se auzi un glas din afară. Am venit ca să vă înștiințez că la cutare ceas și în cutare parte s'au născut atâtea și atâtea copii.

— Bine; aștia se trăiască cum trăiam noi azi de dimineață.

Nu trecu mult, un nou huruit și bocănituri la ușă. Tronc! tronc!

Cine-i?

«Ungurii au luat politeța calculată drept «entusiasm sincer». Această mică greșală îi costă sute de mii de floreni mai mult decât trebuia. — »Proastă negustorie!»

Și așa mai departe. Natural că sunt și de acelea care iau tot lucrul în serios și, după Impărat, trag clopotul cel mare la adresa Ungurilor, fie că atâtea înțeleg, fie că așa li se cere (în schimbul plății ce o trag). Pentru noi valoare au părerile celor neatârători cari la lumina științei și a adevărului privesc faptele. Nici baterea din picior a unui împărat, nu poate face să între în pământ un popor, cu atât mai vartos nu popoare mai multe, cari au conștiința de sine și vor să trăiască ca atari! Astfel de arătări pot fi cel mult valuri de apă, dar' —

Apa trece, petritele rămân!..

Voci maghiare.

Când Impăratul Wilhelm i-a ridicat pe Unguri în slavă de au amezit, am arătat că s'a găsit totuși o voce maghiară care a întreat: «Oare nu e numai nălucire că astfel de vorbe farmecate răsună din castelul de Buda?... Acum că M. S. Impăratul nostru le-a făcut poclonul cu statutele, »Budapesti Hirlap,« una dintre cele mai însemnate foi ungurești, se întrebă și el: Oare trăim noi într'adevăr, ori într'o lume de visuri? Dar' închide îndată ochii și — visează mai departe.

Un bărbat politic însemnat maghiar însă, vine și el, și, în formă de convorbire cu un ziarist, își arată părerea asupra amânduror întâmplărilor, zicând:

«Greutatea lucrurilor, după părerea mea, nu zace în aceea că ce sunt aceste fapte surprinzătoare (chiar și lor le par „surprinzătoare“, adecă de mirat, de necrezut!), ci în aceea, că... ce va urma după ele? Acestea sunt lucruri interesante, foarte interesante! Dar' valoarea lor momentană le înghite, față cu valoarea ce vor avea-o faptele ce vor urma! Căci însumând acestea oare simple măguliri nouă, ori... trăsături de șach contra Austriei? Nu sunt oare acestea numai o pedepsă a opoziției neastâmpărate și furioase de dincolo, ca să-și vină în ori? Căci dacă așa este, apoi pentru Ungaria tot lucrul acesta nu prea mult preț poate să aibă! Pentru noi (Ungurii) numai așa ar avea preț, când ele ar însemna o mare schimbare de direcție politică! Dar' asta acum nici pe departe nu se poate judeca, numai faptele viitorului ar putea-o dovedi!..»

Ear' viitorul, precum se arată și încolo, afară de păreții glavelor maghiare, pare că va veni cu... ciubăr cu apă rece pentru acele glave!

— În cutare parte s'au născut atâtea lete și atâtea băeți.

— Viața ăstora se fie, cum o avurăm noi de după prânz.

Și așa toată noaptea au stat numai de știri și ursiri și bietul om nu ațipise de loc tot trăgând cu urechia.

A doua zi des de dimineață fură toți în picioare, și la muncă. Ca întâia zi a venirii lui, noaptea tot aceeași pățanie ca noaptea trecută.

Trecu așa trei zile de a rîndul până când îl întrebă, că ce vrea de la ele.

— Ași vrea și eu să știu de ce sunt așa stîns de noroc răspuns el buimăcit.

Ai văzut bine cum au fost ursiți unii, și cum alții, îi fii fost născut în un ceas rău, dar', dar' dacă vrei să-ți meargă mai bine apucă pe drumu ăsta și întâia față ce-i întâlnești în cale, ia-te după ea și stăruiește să te însori, că norocul ei îți va sluji și fie.

Așa și făcu bietu om și cum se însură trebile începură să-și meargă mai bine. Unde puneu el mâna, puneu Dumnezeu mila, și acum țin'te la pomeni ce mai făcea el la săraci, și dacă nu o fi murit, să băgați de seamă că mai trăește.

(„F. int.“)

Th. Delajiu.

„Asociațiunea“ la Turdaș.

— Adunarea gen. a despărțământului IX (Orăștie) —

Convocarea adunării generale s'a făcut prin ziarele noastre naționale, cari aproape toate au laudat zëlul cu care lucră acest despărțământ pentru înaintarea în cultură a popoului român.

Duminea trecută, ziua adunării, comitetul și un frumos număr de inteligenți din Orăștie, au plecat la orele 1/2 11 în mai multe trăsuri spre comuna vecină, Turdaș.

Intimpinarea comitetului

O plăcută surprindere îl aștepta pe comitet deja la esirea din oraș. Pe când anul trecut la Cugir, comună mare și bogată în Români, între cari mulți inteligenți și mulți cărturari, — când comitetul a sosit acolo pe la orele 10, nu a găsit pe nimeni necum la marginea satului macar, dar' nici prin satul însuși, ci a trebuit să pribegescă prin apropierea bisericii, închise și ea, (când se știa că adunarea în biserică se va ținea) — pe atunci poporul nostru din Turdaș și Pricaz, cu inteligența lui, cu totul altfel a înțeles felul în care se cade să dea cinstă acelor cari cu bune gânduri, cu facla luminei în mână, se duc în mijlocul lor!

Deja la capătul orașului Orăștie, o ceată de 20 de călăreți, juni în haine de sərbătoare, sub conducerea învățătorului Vlad, aștepta plecarea comitetului. Inșirați doi câte doi înaintea trăsuri în care se afla directorul despărțământului, dl Dr. I. Mihu, înaintau veseli spre comună.

Ajunși în comună, în ntea bisericii gr.-cat. aștepta mulțimea de popor în frunte cu preoții și învățătorii din loc și din Pricaz și dl notar. Insufletite strigate de «trăiască» răsunară la adresa comitetului și a oaspeților sosiți.

Dl Dr. Ioan Mihu a cinstit pe bravii călăreți cu suma de 10 fl.

Adunarea însași.

După o mică pauză, publicul se adună în biserică, spre a începe adunarea. Biserica frumos împodobită cu verdeață, în scurt timp a fost împodobită de popor din comunele Turdaș, Pricaz și cele vecine. Pe la orele 3/4 12 după-ce s'a cântat «Impărate cereș», directorul despărțământului, dl Dr. Mihu, a deschis adunarea prin o vorbire scurtă, dar' cuprinzătoare de multe și frumoase învățături.

«Am venit — zice dl director într'altele — și în această frumoasă comună, spre a asenta și aici soldați cari se lupte la înaintarea culturală a popoului nostru. Căci din lupta care o purtăm, de când lanțurile iobăgiei au fost sfirmate, două învățături putem trage: una: că spre înaintarea noastră, n'avem să așteptăm ajutor dela nime, ci noi frați de un sânge să punem umăr la umăr întruparea dorului nostru! ear' a doua: că toate lucrurile noastre trebuie să fie spriginite de masa popoului, de țeranii nostri..»

Nădejduind că sămênța aruncată azi aci, va aduce roadele sale bune, declară adunarea de deschisă.

Frumoasa vorbire a fost primită cu întreite urări de «trăiască».

Dl preot Dumitru Iancu, din loc salută în numele popoului din Turdaș și Pricaz, cu «Bine ați venit între noi», asigurând că «cuvântul e puternic, dar' mai puternică e faptă» și făgăduiește că vor dovedi în viitor, că au înțeles «cuvântul puternic» din vorbirea de deschidere a dlui director.

A urmat cetirea dării de seamă a comitetului despre lucrarea despărțământului în decursul anului trecut.

Actuarul L. Bercian, cetește raportul, arătând ca e acesta anul al 7-lea dela întemeierea Despărțământului. Scoatem la iveală următoarele date prețioase: Despărțământul își întinde activitatea sa peste 73 com. cu 53578 locuitori. Comitetul a adunat în 7 ani 1734 fl. 35 cr., din cari a împărțit stipendii și cărți folositoare de 414 fl. 35 cr., ear' 1320 fl. 'i-a trimis comitetului central.

De față sunt împărțâșiți cu stipendii dela acest desp. Ioan Balomiri din Balomir, ucenic

de covrigar, Ioan Stîrcu și Ioan Popa din Orăștie, ucenici de faur, fiecare cu câte 25 fl

Membrii ai «Asociațiunei» are acest desp. 373 anume: 5 fondatori, 8 pe viață, 49 ordinari și 311 ajutători, „un număr prea mic, zice raportorul, față de suma locuitorilor de pe cuprinsul acestui despărțământ!“

Să aleg 2 comisii: una pentru cercetarea raportului general al comitetului, ear' alta pentru înscrierea de membri noi. Până comisiile vor lucra, dl director al desp., pune la rënd cetirea disertațiunei „Veacul nostru“ de dl învățător I. Dan. Lucrarea dlui Dan care îndeamnă la îmbrățișarea școlai și a meseriilor, a fost ascultată cu luare aminte de poporul adunat și autorul răsplătit la sfârșit cu aclamări de «trăiască».

Ca și altădată, și acum comitetul a împărțit între poporul de față peste 200 de cărți folositoare; precum «Trifoiul», «Comasarea», «Imbrățișați negoțul» și altele.

La concursul publicat, pentru oferirea alor 2 premii de câte 5 fl. pentru cea mai bună colecție de poezii populare locale, din comuna Turdaș și Pricaz, directorul despărțământului aduce la cunoștința adunării că au intrat la comitet 3 colecțiuni și anume: 1 din Pricaz, colectant: I. Dan învățător, 2 din Turdaș, colectanți: Petru Lula, teolog, și juncle Antoniu Roșu, și propune ca tustrei să fie premiați, anume Dan cu 4 fl. și ceilalți doi cu câte 3 fl. Să primeșre.

Delegați pentru adunarea generală a «Asociațiunii» la Beiuș să aleg d-nii Dr. St. Erdélyi și Dr. R. Dobo.

Venite bănești.

Intre împregiurările economice de azi, când anul rău a adus poporul într'o strîmtoare mai mare ca alte dăți, nu ne putem, într'adevăr, aștepta la prea mari jertfe din partea bietului popor pentru scopuri, pe cari altfel poate din toată inima le-ar sprigini cu dinarul seu. Ear' așa fiind trebuie să fim mulțumiți și cu cât s'a putut aduna spre scopul «Asociațiunii» de-astădată, dela publicul nostru.

Venind anume la ordinea zilei raportul comisiei pentru încasarea de taxe, raportorul ei, dl preot Adam, face cunoscut, că din privilegiul adunării dela Turdaș, în mai multe comune aparținătoare despărțământului sau adunat oare-cari sumulițe de bani ce s'au trimis aici ca ajutor Asociațiunii.

Și anume:

Din Turdaș s'au adunat: 41 fl. 45 cr., din Pricaz: 13 fl. 20 cr., din Bobâlna: 4 fl. 50 cr., din Balșa: 5 fl. 15., din Romos: 22 fl., și acum s'a mai adunat încă 12 fl. 60 cr., la olaltă 98 fl. 80 cr.

Pe lângă acestea încă 100 fl. dela dl Ioan Mihaiu mare proprietar în Orăștie, carele din membru pe viață, s'a făcut acum membru fondator.

Adunarea ia cu bucurie la cunoștință. Suma din taxele dela membri ordinari se va trimite comitetului central la Sibiu, ear' restul la cassa despărțământului.

Pentru ținerea adunării în anul viitor să alege comuna Bozeș.

Urmează la rënd alegerea unui director și alor 6 membri ordinari și 3 suplenți în comitetul despărțământului, pe un nou period de 3 ani.

La propunerea membrului I. Vaidean să aleg prin aclamațiune: dl Dr. Ioan Mihu ca director, ear' ca membrii d-nii: Ioan Mihaiu, N. Vlad, Dr. A. Muntean, Dr. S. Moldovan, A. P. Barcian, Vasile Domșa, L. Bercian, Dr. R. Dobo și Ioan Moța.

După toate acestea directorul despărțământului, mulțumind inteligenței și popoului pentru interesul ce l-au arătat, declară adunarea de închisă, între însefleșite strigate de «trăiască» la adresa muncitorilor acestui despărțământ.

A urmat după aceasta o masă comună, și privirea «Exposiției», despre cari vom raporta în numărul nostru viitor.

Bu—Ba,

REGELE CAROL LA PESTA!

Primirea Măestărilor Sale.

Impregiurări politice fără îndoială de mare însemnătate, au împins România spre apropiere de Austro-Ungaria. Îndată după războiul din 1877, când ea s'a înșelât în făgăduințele rușești, bărbații de stat ai României și-au zis: alt unde avem să ne căutăm pe viitor aliații! Și au pregătit întovășirea cu puterile triplei alianțe. Puterile triplei, în deosebi Austro-Ungaria, au primit cu bucurie acest plan, căci de mare folos le e lor să știe pe România la hotarele răsăritene, pe partea lor, și mare le-ar fi primejdia și neliniștea de ar ști-o contra lor! Visita M. S. Impăratului nostru la București, era o recunoaștere în fața lumii a prețului mare ce alipirea României către Monarchia noastră, îl are!

Primit cu strălucire în capitala română și în țara întreagă, M. S. Impăratul a dorit ca tot cu așa strălucire să primească pe Regele Carol acum, când a fost să-l întoarcă, oarecum tot oficios, visita. Pentru aceea a hotărât ca întocmai cu aceeași strălucire să-l primească pe Regele micii României, ca și pe Impăratul puternicei Germaniei! La tot cazul foarte onorator pentru Regele Carol!

Și așa s'a și întâmplat: După plecarea Impăratului Germaniei, întreaga podoaba orașului Budapesta, a rămas neatinsă, cum fusese la primirea aceluia, și numai s'au luat steagurile nemțești, punându-se în locul lor steaguri românești, roșu-galben-venet, și în locul emblemelor nemțești, altele românești, și s'a renouit ce se stricase de vreme! Chiar și drumul prin oraș, vederea orașului, locuința, cercetarea operei, muzeele, etc., a rămas tot același, pe unde a fost și ce a fost arătat Impăratului Germaniei.

Când Marți, în 28, la orele 2 d. a. a sosit Regele Carol cu Regina Elisaveta, îl așteptau la gară M. S. Impăratul Rege Francisc Iosif încungiurat de toți miniștrii unguri, de sfinții sei înalți din Viena, de căpeteniile militare, corpul diplomatic, etc. și o lume uriașă! Români din Pesta erau toți la gară, și la ivirea M. S. Regelui și Reginei, l-au întâmpinat cu puternice „*trăiască!*”, ceea-ce i-a atins pe suveranii români foarte plăcut, cât senini și zimbitori s'au întors în partea de unde venea aclamarea, mulțumind prin mici complimente. Ear' marea mulțime maghiară a erupt, firește, în „*éljen*”-uri.

O companie de onoare, din Regimentul 6, ce poartă numele Regelui Carol, era de față și căpitanul ei a dat raport militar Regelui.

Dela gară Regele Carol a mers în trăsură deschisă cu M. S. Impăratul.

Tot drumul prin oraș le-a fost o nesfârșită ovațiune! Public uriaș, și ferestrele pline de dame, cari fălăiau năframe albe spre înalții oaspeți, îndeosebi spre sărbătorita Regină poeză *Carmen Sylva!*

Toată forma din afară a fost strălucită, dar' năzazul Ungurilor, că M. S. Regele român nu le-a respălat aceste parade, ca Impăratul german, prin vr'un toast de student, nici prin complimente risipite, căci Regele Carol, în cât a stat, pe unde a umblat, s'a arătat foarte cumpănit la cuvânt, și și în vorbirile ce-a ținut, a scos la iveală numai trebuința bunicii vecinătăți și preținși între state, între statul Austro-Ungar și cel român.

Ear' vorbirea și-a încheiat-o cu cuvintele: „*Ceriu! Să vă pășască. Măstate, și să vă dea încă mulți ani de domnie spre fericirea și pacea popoarelor Voastre credincioase!*”

Ungurii par'că să așteptau să iee și Regele român cădelnița lui Wilhelm să-i tămăzeze cât de cât, ca așa înfocat scria la adresa lui înainte de-a sosi, dar' după petrecerea lui înțeleaptă între ei, s'au potolit de-odată, ca un foc de pae, și deja a doua zi, sunt foarte stămpărați earăși.

Să plecăm capetele?

Noi Români din țările coroanei ungare, a trebuit să trecem acum de vre-o două săptămâni prin stări sufletești, cari au fost în stare să ne zgudue teribil liniștea, ba doar' chiar și credința în viitorul bun al vieții noastre naționale în aceste părți.

Deja faptul că M. S. Impăratul nostru a primit pe Impăratul Germaniei în Pesta și nu în Viena, să lua ca o recunoaștere a însemnătății Ungurilor, ca o ridicare a lor mai presus și de Nemții din Austria chiar și de toți! Atât era deja prea mult, ca acești îngâmfăți să-și iasă din piele, și să vorbească pe viitor cu noi nemaghiarii și mai de-a călare! Ear' vorbirea Impăratului nemțesc în castelul de Buda, s'a luat apoi ca o curată

„*carta bianca*” dată Ungurilor, de a dispune după bunul lor plac de noi popoarele nemaghiare și de viețile noastre!

Vine apoi pe de-asupra — *Vizita Regelui României, tot la Pesta!* Aci să întoarcă M. S. Impăratului nostru visita ce M. Sa i-o făcuse la București.

Foile maghiare i-au dat năvală întâmplării talmăcindu-o și răstălmăcindu-o în felul lor, — *contra noastră!* Eată, zic ele, o lecție bună ce le-o dă Valahilor neastempărați ardeleni însuși Regele României! Acești agitatori au fugit la Viena să se plângă „*Impăratului*” Austriei contra noastră, ear' Regele român le arată unde au să-și caute ei pe capul lor încoronat: în Pesta, asta este reședința „*Regelui*” țerii noastre!

Și, zic ele mai departe, visita aceasta este o dovadă că România are lipsă de spriginul Impărăției noastre, fiindcă și ea ca și noi, de același dușman comun este amenințată. Să alipește dară la noi și are să meargă cu noi mână în mână, ear' „*agitatorilor*” valachi dela noi, li să smulge prin asta terenul de sub picioare, și n'o să mai poată nădejdui nimic dela România!..

Cam acesta e tonul pe care ele scriu și legănat în această nădejde, ele și cântau imnuri de laudă la adresa Regelui Carol, pentru venirea la Budapesta. Și se spunea că, precum pe Impăratul Germaniei l'a însoțit ministrul său de externe, ear' pe M. S. Impăratul nostru al său, așa și pe Regele Carol îl va însoți al său ministru de externe al țerii și apoi cu miniștrii Impărăției noastre și cu Domnitorii la olaltă, va să fie în Pesta mare sfat politic. Să vor ținea în vedere numai trebuințele mării ale statelor, ear' peste socotințele de „*inimă*”, de dragoste de frate cătră frate, o să se treacă cu răceală diplomatică, așa cerând „*impregiurările*”.

Noi care purtăm grija luptei noastre pentru viață națională, aveam, în mijlocul acestor cântece și arătări, zguduiri sufletești și stringeri de inimă, nu neînsemnate.

Dar' D-zău în care nădejduim că e ocrotitor al *dreptății* mai presus și de... capetele încoronate, nu ne-a lăsat mult să desnădejduim! Cursul *faptelor* ne încălzește ear' inima!

Prevestirea Ungurilor, dată ca *fapt*, că să va încheia un fel de contract peste capetele și trupurile noastre, în urma căruia nici o nădejde de nici un sprigin noi dela România să nu mai putem aștepta, — s'a adevărit deja chiar prin această vizită ca o *dorință* numai a lor, dar' nici decât ca un lucru la care să fie în stare a să dejosii frații nostri din România liberă!

Visita la Budapesta a fost o *siluire* a cercurilor politice din monarchia noastră, dar' pentru cercurile politice românești, ea e atât de puțin sânge din sângele lor și dorință din dorințele lor, încât *ministrul român de externe, dl Dimitrie A. Sturdza, nici nu a venit să însoțască pe Regele seu în visita politică dela Pesta!*

Ear' toile din România, cari au fost pofuite anume de cătră ziaristii unguri din Pesta, să vie că dau pentru trimișii lor bilet liber pe toate drumurile de fer, și-i vor primi și găzdui cât se poate de bine, — *au respins toate invitarea ungurească!* (Singur două foi jidovești din București au primit).

Că visita a fost forțată să se facă la Pesta e atât de puțin plăcut în România, că *nici chiar foile guvernamentale nu se ocupă aproape de loc de ea*, ci tac ori o pomenesc pe scurt de tot ca pe un lucru de care nu te poți totmai scăpa, ear' cele neatirnetoare, ale opoziției, își arată vedit neplăcerea lor.

Dar' fudulia și lăudăroșia foilor ungurești, care a răsunat și la București, a avut și o urmare bună pentru noi: a trezit indignarea generală a fraților

de dincolo, și ei să pun de nou în mișcare spre a și-o arăta și pentru a ne insufla nouă încredere, ca să nu ne perdem credința nici în noi, nici în viitorul nostru, nici în spriginul dela frații nostri! *Chiar pe mâne, Duminecă în 3 Octomvrie, e conchemată la București o mare adunare în chestia națională!* Profesorul universitar *Vlădescu* e în fruntea comitetului, și prin adunare au de scop să arete simpatia României neoficială pentru noi Români de sub stăpânirea nouă dușmană de aici, și povoiul de maghiarisare, ce nu mai voește să înceteze.

Ținându-le toate acestea înaintea ochilor, n'avem noi Români cuvinte de a socoti visita Regelui Carol la Budapesta așa cum Ungurii o talmăcesc, ca un fel de îndurare a noastră să ne dăm după vânt, să ne plecăm lor! Nici vorbă! Visita își va fi având ea rostul seu politic. România *oficială*, mesele verzi, pot să se apropie, ba să-și dea chiar și mâinile cu Ungurii, noi, și cu noi marea obște de frați însuși, pe care îi dor durerile noastre, vom rămânea tot așa de *strețini și îndărjiți în apărarea noastră națională față de Unguri, cum până aci am fost*, câtă vreme nu vom vedea făcându-se cel puțin începuturi de recunoaștere a *drepturilor* noastre, și de *împlinire* a dreptelor noastre cereri naționale!

CORRESPONDENȚA

O deslușire.

Băița, Septembrie 1897.

Referitor la corespondența dlui L. Tritean publicată în nr. 34 a. c. al „*Revistei Orăștiei*”, — în care numitul domn zice că ar fi primit (teologii) dela mine o corespondență informativă în chestia concertului ce voiau a-l aranja prin August în Băița, — răspund că eu nu am scris d-lor teologi, respective dlui Tritean nici o epistolă, deci resping aserțiunile dlui Tritean din corespondența numită referitoare la mine.

Fiind rugat prin epistolă privată, am dat unele informațiuni vărului meu G. Perian referitor la persoana lui cu privire la concertul ce avea să fie prin August în Băița, sfătuindu-l ca el să nu participe a concerta, din cauze pe care e mai bine să le retăcem în public.

Dl Tritean pe viitor, când va voi să dea lămuriri jurnalistice, să cugete mai bine cum și ce scrie, să nu facă comentariu din epistole *private* cari nu *dinsului* i-au fost adresate, și ca atari nu menite pentru publicitate!

Ioan Perian,
diplomat de notar.

NOUȚĂȚI

Nu s'au arătat! În întoarcerea lor dela Pesta spre casă, părechea regală română a trecut pe linia Cluj — Predeal, Joi dimineața. Ungurii din Cluj au făcut apel la public să iase la gară de dimineață cu miile să-și primească cu „*éljen*”-uri, în credință că Maestățile Lor se vor arăta și le-or mulțumi, ear' ei vor lua-o ca semn de „*dragoste*” și agi contra Românilor... Au și ejit. Când trenul regal a intrat în gară, miile de *éljen*-uri l'au întâmpinat, — dar' la fereastra cupeului: perdelele trase și nimeni nu se arată! Alt rând de „*éljen*”-uril' Ear' nimic! Încă odată: tot nimic, ci ca să nu creadă că dorm, au mișcat nițel perdeaua de s'au uitat ce comedie e, dar' iute au lăsat-o ear' jos la vederea „*patrioților*”... Și a stat trenul un sfert de cias aci, și „*patrioții*” n'au putut demonstra pentru Regele român și prin el contra Românilor!..

Congregatia de toamnă a comitatului Hunedoarei, e conchemată la Deva pe ziua de 14 Octomvrie n., la orele 9 a. m. Sunt puse la ordine zilei peste 60 de obiecte, între care multe de interes însemnat mai ales pentru unele comune din comitat. Membri români sunt rugați a participa în număr mai însemnat, cu deosebire aceia din

cercurile cărora vine în desbatere vre-o afacere oare-care, spre a-și face datorința de a o apăra, pre cât le stă în putință.

Cununii. Dumineca viitoare, în 28 Septembrie v. (10 Octomvrie), dl *Ioan Mofa* își va serba cununia cu d-șoara *Maria Damian* în biserica gr.-or. română din Orăștie.

— Dl *Solomon Oana* își serbează în 10 Octomvrie n. cununia cu d-șoara *Ludovica Filimon* în biserica gr.-or. din Raportul-mic. Dorim fericire tinerilor părechi.

Expoziția de lucruri de mâni femeiești, arangiată la Turdaș din privilegiul adunării Despărțământului Asociațiunii, a reușit peste așteptare de bine. Lucruri destul de frumoase și multe. S'au împărțit premii. Din lipsa de spațiu, dăm raport mai pe larg în numărul viitor.

Urmările scumpirii bucatelor să resimt puternic și de cătră neguțătorii cei mari. Pe piața Parisului ele au tras după sine o crasă mare, în urma căreia patru case de grâne au bancrotat până acum!

Moarte. *Alexandru Roman*, bătrânul profesor de l. și lit. română la universitatea din Budapesta, a încetat din viață Luni, în 27 Sept. în Sebeșul-săsesc. A fost înmormântat Mercuri cu o pompă deosebită. Era de 71 de ani. Răposatul are o viață bogată în fapte frumoase naționale. A dus vreme îndelungată o înflăcărată luptă națională ca deputat dietal și redactor la „*Federațiunea*” ce apărea în Pesta. A zăcut și în temniță pentru aceasta. Perdem în el un model de bărbat român.

— Joi, în 30 Sept. n. a încetat din viață veduva d-nă *Maria Suciu* născ. Susman, în Sălașul-de-sus (lângă Hațeg), fiind în vârstă de 50 de ani, după o veduvie de 23 de ani. Să înmormentează azi, Sâmbătă în 2 Oct. n. — Fie-le țărina ușoară!

Vărsatul. În o parte a orașului Orăștie, grasează din săptămâna de față, bubatul între copii. S'au îmbolnăvit vre-o 6 băieți, dintre cari unul a murit.

Ingropați de vii. O întâmplare înfiorătoare a avut loc în 24 l. c. la Cluj. Mai mulți lucrători lucrau la pivnița societății „*Pince gylet*” de acolo. Pivnița e lungă cam de 60 metri și foarte largă. După-ce gătaseră boltitura, cățiva lucrători au început a umplea cu pământ din afară, deasupra boltii, ear' alții lucrau în lăuntru în pivniță. *Deodată bolta pivniței s'a surpat și a îngropat de vii sub petri și pământ pe toți câți lucrau într-nsa!* Cei de de-asupra au căzut și ei cu bolta și s'au schilăvit de moarte. Între aceștia au fost și pălerul, care a murit după 2 ore. Între cei nonorociți era o familie de 4 membri, dintre cari mama și un băiat mare au fost omorâți unul lângă altul, ear' tata cu fetița mai mică au rămas. O mulțime de familii sânt nenorocite, murind capii lor. Pivnița s'a zidit prin anteprenorul *Czakó* fără îngăduința prescrișă, ceea-ce va trage o grea pedeapsă asupra lui.

„Liberalism” la culme în Deva! Luni și Marți, în săptămâna asta, s'a dat în Deva o probă de „*liberalism*” maghiar, cât să-și cauți părechea! Episcopul catolic *Majláth* dela Alba-Iulia, era să sosească Marți după-miază dinspre Ilia, pentru ungerea canonică cu sf. mir, a alor vre-o 300 de copii și copile ajunse la vârsta de-a fi împărțâșiți. Catolicii din Deva îi pregăteau primire mare. Îi ridicaseră în piață o poartă de triumf. Dar' fișpanul nu era acasă. Venind Luni și aflând de pregătiri, iute și-a adunat sfinții și a luat o ciudată hotărâre: *să nu se îngăduie nici unui oficiu a lua parte la primirea episcopului catolic, ba și poarta de triumf să se dărâme din piață!* Vicișpanul a dat poruncă, ear' bărdășii s'au pus iute pe desfacerea porții, dând jos toate podoabele și dărâmându-o de tot, ca și cum nici n'ar fi fost!

Și știți, mă rog, de ce această batjocură cu un cap al unei biserici? Pentru-că episcopul a dat o pastorală în care zbiciuie legile cele păgâne bisericești, și a alungat din slujbă pe profesorul necredincios dela Brașov, ear' *Măria-sa* fișpanul nostru zice, că el nu poate îngădui primire unui episcop care nu se închină și el ideilor păgâne a guvernului în simbria căruia sta el, fișpanul!

Curat rușinea veacului!

Revoluție în Croația. „*Regulări*” economice și politice ungurești, au împins stările de lucruri în Croația până la revoluție! S'a început *segregațiunea pământurilor*, cu privilegiul căruia nedreptățiri peste nedreptățiri pe capul bietului popor, dar' mai ales faptul că pe bisericile și pe școlăle croate s'au atârnat *steaguri ungurești*, — au scos poporul din răbdare, cât a pus mâna pe armă și în trei comitate a isbucnit curată revoluție! S'au

intemplat încăierări sângeroase, mai ales în orașul Sjenicak, unde au căzut mai multe jertfe. Intre alții *directorul cărților funduare*, Coijanovics, a fost ucis de popor. Purtarea gendarmilor înăsprește numai raporturile. Fișpanii dispun adunarea tuturor armelor dela oameni.

În fața acestor stări, locuitorul banului, Krajcsovics, a proclamat pentru cele trei comitate «*Standrecht*»-ul, în urma căruia toți cei-ce se fac părtași la ațtări de felul arătat, vor fi osândiți la moarte.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români gr.-or. din districtul *Devei*, al arhidiecesei transilvane, își va ținea adunarea generală la 28 Septembrie st. v. a. c. și zilele următoare în sala școlii noastre din orașul *Deva* cu următoarea programă:

1. După serviciul divin deschiderea ședinței.
2. Constatarea prezențelor.
3. Raportul comitetului central, al cassarului și al bibliotecarului.
4. Alegerea comisiunelor revăzătoare și de controlare.
5. Citirea disertațiilor ce au a să înșina până cu 24 de ore înainte de deschiderea adunării generale.
6. Prelegeri practice după programul ce să va statorii, conform insinuărilor, în ședința proxima a comitetului central.
7. Raportul comisiunilor.
8. Staverirea bugetului pentru anul viitor.
9. Propuneri.
10. Dispozițiuni pentru verificarea protocolului.

La aceasta adunare sunt invitați toți membrii acestei reuniuni precum și toți amicii și binevoitorii cauzei școlare.

Toți membrii cari vor să participe la adunarea generală sunt poțtiți a să înșina la dl învățător *Toma Roșu* în *Deva*, pentru încuarterare.

Din ședința comitetului central a reuniunii învățătorilor români gr.-or. din districtul *Devei* ținută.

Deva la 16/28 August, 1897.

Nicolae Sânzian, *Nicolae Păcurar*,
președinte. secretar.

AMICIE — DISTRACTIE

Sfătuitoarei... — He, he, so:ioară, nu e așa precum crezi mata despre dragos'ea dela „moară”. Lumea-i rea! Și-apoi cine le și poate astupa gura la toți și... toate. „Nu-ți face moară în cap”. Ce rea mai ești! Ți-e ușor matale, care atâ:a ai „măcinat” până ce s'o „tocit” chiar și „moara”, să-mi dai acum mic lecții. Dar venindu-mi, vezi, rëndul să „bag pe moară” scusă surată dragă, dacă nu dau ascultare sfa urilor tale. Că mi-a lua morarul multă vamă, nu-i ba u în schimb mă mângăiu că am măcinat acolo unde mi-a fost drag, și nu am alergat pe la „mori de vânt”.
Ucenic.

FEL DE FEL

Pessimist.
— Tată, de ce petrec oamenii totdeauna pe oaspeți până la ușă?
— Ca să se încredințeze de să duc în-tr'adevăr ori nu?

Mirele cruțator. La gară:
— Unde-ți petreci mireasa, frate doctore?
— La Marienbad pe vre-o câteva săptămâni.
— Ce, vrei să slăbească?
— Da, știi, pentru-ca în călătoria de nuntă s'o pot duce cu mine ca bagagiu ușor...

POSTA REDACȚIEI.

D-lui *I. M.* în *Risculița*. Primii din greșală 2 esemplare, dar solvită e numai până la finea anului curent. În Ian. și Iuliu ați trimis tot câte 1 fl. 50 cr.
D-lui *I. M.* în *Petroșeni*. Pe anul de față, până la fine, restează 2 fl. 50 cr. Dela numărul viitor va veni pe adresa schimbata.

D-lui *E. C.* în *Bl.* Vi să trimită.

D-lui *V. T.* în *S.* Să trimită pentru reuniune.

Dascălul Cacavela.

În vremea fanarioților fiecare domn aducea din *Fanar* cu sine mai mulți oameni deștepți și învățați. Intre aceștia se afla și *Cacavela*, care însă avea și darul beției, dar', de altfel în meseria lui a ajuns vestit și era un orator de frunte.

Într'un an, în ajunul sârbătoarei sfintei *Treimi*, *Cacavela* fu chemat de egumenul de la *Radu-Vodă* și însărcinat să ție o cuvântare a doua zi, când venea *Domnul țerei* la biserică.

Cacavela spuse că ține cu plăcere, dar' să-și dea trei clondire cu vin bun ca să-și poată pregăti cuvântarea, căci altfel nu poate.

Igumenul, căruia îi era să nu se îmbete prea rău, să fie turlac a doua zi și să-și facă vre-un pocinog față de *Vodă*, l-a închis frumos în mănăstire și i-a dat și vin, dar' numai două clondire, judecând că îi era prea de ajuns.

A doua zi vine *Vodă*, îl primește igumenul și călugării cum pot mai bine, întră în biserică și, după slujbă, vine vremea să-și înceapă *Cacavela* cuvântarea.

Și o începe — ce e drept — în chipul cel mai desăvirșit.

Vorbește el de însemnătatea sârbătorii sf. *Treimi*, vorbește de *Tatăl*, vorbește și de *Fiul* și după aceea se închină în fața lui *Vodă* și să dă jos din amvon.

De sfântul *Duh* nu domeni nimic. Igumenul se făcuse galbin la față.

Vodă chemă pa *Cacavela* și îl întreabă:
— Bine, dascăle, dar' de sfântul *Duh* nu pomeniți nimic?

— Să mă ierți, *Măria Ta*, sf. sa părintele igumen e de vină, răspunse *Cacavela*; i-am cerut câte un clondir pentru fiecare și 'mi-a dat pentru *Tatăl* și *Fiul*, dar' pentru sfântul *Duh* n'a vrut să-mi dea...

Radu Prelea.

Vacanțele școlarilor dela școalele populare străine.

Ministrul de culte și instrucțiune a trimis inspectoratelor școlare reg. din toate comitatele o ordinațiune cu privire la sârbătorile de peste an, cari sânt a se ținea ca zile de vacanță pentru elevii gr.-or. români și sârbi dela școalele populare din comitate.

Ordinațiunea sună:

În urma pertractărilor avute cu *Patriarhul gr.-or. sârbesc* și cu *Metropolitul gr.-or. român*, cu privire la acele sârbători, cari au a să privi ca zile de vacanță pentru elevii gr.-or. români și sârbi cari cercetează vre-o școală de stat sau comunală, înștiințez inspectoratele școlare, că în sârbătorile înșirate mai jos după *calindarul vechiu*, elevii gr.-or. români și sârbi, cari cercetează vre-o școală de stat sau comunală, pentru a-și putea împlini dadorințele lor religioase, nu sânt deobligați la cercetarea școlii.

Elevii gr.-or. români, cari cercetează vre-o școală de stat sau comunală, se slobod dela cercetarea prelegerilor în următoarele zile de sârbători:

I. Acolo unde confesiunea gr.-or. are biserică: În 1 Ianuarie: *Anul nou*, *Tăierea împrejur*; — În 6 Ianuarie: *Botezul D-lui*; — În 2 Februarie: *Intimpinarea D-lui*; — În 25 Martie: *Bunăvestire*; — În 29 Iunie: *s. s. Petru și Pavel*; — În 8 Septembrie: *Nașterea Precuratei Fecioare*; — În 21 Noembrie: *Intrarea în biserică*; — În 25 Decembrie: *Ziu întâie de Crăciun*; — În 26 Decembrie: *Ziua a doua de Crăciun*. Mai de parte în *Vinerea patimilor*; în *Lunia Paștilor*; — *Înălțarea D-lui*; — *Lunia Rusaliilor* și în *ziua hramului bisericii locale*.

II. Acolo, unde confesiunea gr.-or. nu are biserică, dintre cele mai de sus să vor ținea:

Cele două zile de Crăciun; Botezul D-lui; Lunia Paștilor; Înălțarea D-lui și Lunia Rusaliilor.

Să însămnă că sârbătorile sânt statorite după *calindarul vechiu*.

Ear' pentru elevii sârbi: Ziu anulului nou; Ziu Botezului D-lui; ziu ss. P. uciși în *Sinai*; ziu Intimpinării d-lui; ziu *Bunăvestiri*; ziu Nașterii sf. *Ioan Botezătorul*; ziu apost. *Petru și Pavel*; ziu Nașterii Precuratei fecioare; ziu Întrării în biserică; zir sf. *Nicolae*; ziu întâie de Crăciun; ziu a doua de Crăciun; *Vinerea patimilor*; A doua zi de Paști; ziu Înălțării D-lui și *Lunia Rusaliilor*.

Aceia, cari serbează vre-un sfânt ca patron al casei (familiei), spre a putea lua parte la serviciul dumnezeesc în ziuă acelu sfânt încă să lasă dela cercetarea prelegerilor.

Aceste rëndueli întră numai decăt în vi-goare.

Budapesta, 11 August 1897.

Pentru redacție responsabil: *Petru P. Barițiu*.

Să caută un scriitor

în cancelarie avooațială.

Un tinăr român poate afla dela 16 Octomvrie n. a. c. aplicare ca scriitor în cancelaria avooațială a subscrisului.

Dr. Vasile Fodor,

(262) 2—2 avocat în *Abrud*.

Sz. 478—1897

(265) 1—2

ârv.

Arveresi hirdetmény.

Alulirt városi árvaszék erennel közhirrre teszi, miszerint *Pap Roma*, *kiskoru Pap Brutus* és *kiskoru Pap Coriolan* tulajdonát képező a szászvárosi 218 számú tjkben A + 1 rszám 537¹/₂. 537²/₂. 538. hrszámok alatt foglalt (malom utczában fekvő) 8000 frt becsértékkel bíró házastelek; továbbá a tagosítás utáni 2519 hrsz. alatt foglalt 325¹/₂-öl területű 86 frt becsértékű szöllő, a 4541 hrszámú *Alunasze* dülőben fekvő 10

hold 1190¹/₂-öl területű 1760 frt becsértékű szántó, a 4693. 4694. hrszámú *Cseh* hegy dülőben fekvő 8 hold 617¹/₂-öl területű 2500 frt becsértékű rét, a 2185 és 2187 hrszámú, nagy és mészáros hegy dülőben fekvő 9 hold 1367¹/₂-öl területű 800 frt becsértékű rét; a 2318 hrszámú ugyanott fekvő 1168¹/₂ öl területű 180 frt becsértékű, a 2380. 2381 hrszámú szintén ott fekvő 275¹/₂-öl területű 20 frt becsértékű és 2386 és 2387 hrszámú ugyanott fekvő 1215¹/₂-öl területű 70 frt becsértékű gyümölcsösök a *folyo évi október hó 18-án*, továbbá a szászvárosi 228 számú tjkben A + 1 rsz. 561. 562 hrszámok alatt foglalt (országuton fekvő) 6000 frt becsértékű, valamint a szászvárosi 170 számú tjkben A + 6 rsz. 374¹/₂. 375 hrsz. alatt foglalt 10.000 frt becsértékű házastelek alulirt árvaszék hivatalos helyiségében 1897. évi október hó 19-én délelőtti 9 orakor tartandó nyilvános önkéntes árverésen fognak elárvereztetni, megjegyeztetvén hogy ezen ingatlanok becsáron alól nem fognak eladatni. A további feltételek az alulirt városi árvaszéknek a hivatalos orák alatt bárki által közelebből betehinthetik.

A városi árvaszék.

Szászvároson, 1897 évi szeptember hó 28-án.

Acker,
elnök.

Muresian,
fojegyző.

„FAGETANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII SOCIETATE PE ACȚIUNI

în *Facset* (Banat)

acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

(184) 12—12

Direcțiunea.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(196) 19—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5¹/₂, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
- 5) arêndează și exarêndează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68 1897.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, în Iunie 1897.

Direcțiunea.